

سَمَّخُوا لِهَذِهِ كَلِّمْ نِوَيِّ دَل الْإِسْمَخُ لِهَأَوْرَ نِي سَمَّخ دُوَاد أَبَا

Анас розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васалламга Исро кечасида эллик вақт намоз фарз қилинди. Сўнгра қисқартирилиб, беш вақтга келтирилди. Кейин эса:

«Эй Муҳаммад, албатта, Менинг ҳузуримда сўз ўзгартирилмайди. Албатта, сенга ушбу бештада элликтанинг (ажри) бор», деб нидо қилинди».

Бешовларидан фақат Абу Довуд ривоят қилмаган.

Исро кечаси ҳақида Ал-Исро сурасида баён этилади. Бу ҳодиса муфассал баён қилинган ҳадиси шарифлар ҳам кўп, иншааллоҳ, ҳаммаси ўз ўрнида ўрганилади. Ҳозир эса маълумот учун қисқача қилиб, қуйидагиларни билсак, кифоя:

«Исро» сўзининг луғавий маъноси **«кечаси сафар қилиш»**дир.

Шариатда эса Аллоҳ таолонинг амри ила Муҳаммад соллаллоху алайҳи васалламнинг кечаси Буроққа миниб, бир зумда Маккаи Мукаррамадан Байтул Мақдисга сафар қилганликлари тушунилади.

Баъзи Ҳанафий мазҳаби уламоларининг таҳқиқ қилишларича, бу ҳодиса ҳижратдан бир ярим йил олдин, Рамазон ойининг ўн еттинчи куни содир бўлган.

Ўша куни Пайғамбаримиз соллаллоху алайҳи васаллам Байтул Мақдисдан осмонга, Меърожга олиб чиқилганлар. Ва у ерда Аллоҳ таоло билан суҳбат бўлган ва кунига эллик вақт намоз фарз қилинган. Пайғамбаримиз соллаллоху алайҳи васаллам қайтаётганларида Мусо алайҳиссаломга дуч келганлар ва у киши:

«Аллоҳ сенинг умматингга нимани фарз қилди?» деб сўраганлар.

У зот:

«Эллик вақт намозни», деганлар.

Мусо алайҳиссалом:

«Роббингга қайт. Умматинг бунга тоқат қила олмайди», деганлар.

Сўнгра Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳ таолонинг ҳузурига қайтиб, намозни камайтиришни сўраганлар. Аллоҳ таоло бир оз камайтирган.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам Мусо алайҳиссаломнинг олдиларига қайтганларида у киши яна олдинги гапларини айтганлар. Шундай қилиб, Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам бир неча марта бориб, қайтганларидан сўнг Аллоҳ таоло намозни беш вақтга туширган ва:

«Эй Муҳаммад, албатта, Менинг ҳузуримда сўз ўзгартирилмайди. Албатта, сенга ушбу бештада элликтанинг (ажри) бор», деб марҳамат қилган.

Мусо алайҳиссалом яна қайтишни таклиф қилганларида Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Роббимдан уяламан», деб, қайтмаганлар.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Намознинг Аллоҳ таоло томонидан фарз қилинганлиги.
2. Намознинг Исро кечасида фарз қилинганлиги.
3. Намозни дастлаб эллик вақт ўқиш фарз қилиниб, кейин беш вақтга туширилганлиги.
4. Аллоҳ таолонинг ҳузуридаги сўз ўзгартирилмаслиги.
5. Аллоҳ таоло меҳр кўрсатиб, Ислом умматига беш вақт намоз учун эллик вақт намознинг ажрини бериши.
6. Ислом осонлик дини эканлиги. Аввал эллик вақт намоз фарз қилиниб, кейин беш вақтга қисқартирилиши ана ўша осонликни бандаларга эслатиб туриш учундир.

Демак, беш вақт намозни янада чин ихлос билан ўқимоғимиз керак.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.